

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: η μανία της πολιτικής ορθότητας καταστρέφει την Ευρώπη

Σε μια δύσκολη περίοδο για την Εκκλησία σε συνέντευξή του στην ανταποκρίτρια του RIA "Novosti" κα Όλγα Λίπιτς ένας από τους πλέον σπουδαίους Ιεράρχες της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, μιλάει για τις αιτίες και προοπτικές της αύξησης των κρουσμάτων της χριστιανοφοβίας στην Ευρώπη, για την τάση προς απόρριψη της παραδοσιακής ηθικής, την ιδιαίτερη πορεία της Ρωσίας και το νόημα της ζωής.

– Πολλοί εκ των πιστών βλέπουν την απαγόρευση στη Βρετανία να φοράει κανείς σταυρό στον εργασιακό του χώρο ως ένα εμφανές παράδειγμα της αύξησης κρουσμάτων της χριστιανοφοβίας στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια. Είναι γνωστό ότι οι απολυμένοι Βρετανοί πολίτες προσέφυγαν στο δικαστήριο Στρασβούργου. Πως εξελίσσεται η κατάσταση τώρα και ποιες είναι οι σκέψεις σας επί τούτου;

– Η θέση της Κυβέρνησης της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία δικαιολογεί την απαγόρευση από τον εργοδότη να φοράει κανείς σταυρό στον εργασιακό του χώρο, περιλαμβάνεται στο έγγραφο θέσης, απεσταλμένο στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αυτό το έγγραφο θέσης απεστάλη ως απάντηση στις μηνύσεις πολιτών της Μεγάλης Βρετανίας, οι οποίοι σε διαφορετικές χρονικές στιγμές είχαν ήδη αντιμετωπίσει την απαγόρευση να φοράνε σταυρούς. Συγκεκριμένα πρόκειται για τη γνωστή Nadia Eweida, η υπόθεση της οποίας έτυχε αρκετά ευρείας δημοσιότητας: πριν μερικά χρόνια η κυρία αυτή ετέθη σε διαθεσιμότητα από τις αρχές της αεροπορικής εταιρείας «British Airways» όπου εργαζόταν για την άρνηση να συμμορφωθεί με την απαίτηση να βγάλει σταυρό που φορούσε ανοιχτά. Ακολουθεί η Shirley Chaplin, η οποία επί τριάντα χρόνια εργαζόταν ως νοσοκόμα προτού απολυθεί επειδή φορούσε σταυρό. Υπάρχει ακόμα κάποια πρόσωπα, τα οποία αρνήθηκαν να καταχωρήσουν ως κανονικούς γάμους τις ομόφυλες ενώσεις.

Σε αυτό το έγγραφο θέσης, το οποίο δε γνωρίζουμε, σύμφωνα με πληροφορίες των ΜΜΕ γίνεται λόγος για το δικαίωμα των εργοδοτών να απαγορεύουν να φοράει κανείς σταυρό. Και οι Άγγλοι νομικοί υποστηρίζοντας τη θέση αυτή προβάλλουν μια σειρά διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας της Μεγάλης Βρετανίας καθώς καταφεύγουν και στα θρησκευτικά επιχειρήματα, λ.χ. ότι να φοράει ένας χριστιανός σταυρό δεν είναι απαίτηση που υπαγορεύει το δόγμα του.

Στη συζήτηση του θέματος πήρε μέρος και ο Αρχιεπίσκοπος Καντερβούριας κ. Ρόουαν Γουίλιαμς, ο οποίος επεσήμανε ότι για πολλούς ο σταυρός σήμερα έχει γίνει πλέον είδος κοσμήματος.

Αντίθετος σε αυτή τη θέση επίσης δήλωσε και ο πρώην Αρχιεπίσκοπος λόρδος Carey.

Σε γενικές γραμμές το θέμα είναι υπό συζήτηση τώρα στη Μεγάλη Βρετανία. Κατ'έμε το βασικό είναι η ίδια η τοποθέτηση σχετικά με το δικαίωμα του εργοδότη να απαγορεύει στους εργαζομένους του να φοράνε θρησκευτικά σύμβολα και ιδιαίτερα το σταυρό. Φρονώ ότι αυτό αποτελεί επιβεβαίωση μιας πάρα πολύ μεγάλης πτώσεως και συνειδητής απορρίψεως από τις αρχές της Μεγάλης Βρετανίας των χριστιανικών καταβολών της χώρας.

Πιστεύω ότι αβίαστα μπορούμε να παραλληλίσουμε την κατάσταση αυτή με εκείνη της Σοβιετικής Ενώσεως, όπου εκεί ακριβώς απαγόρευαν στους ανθρώπους να φοράνε σταυρούς και αφού τα ανακάλυπταν, τους έβγαζαν από το λαιμό. Ήμουν μαθητής, φορούσα σταυρό και θυμάμαι όταν μια δασκάλα μόλις ανακάλυψε την αλυσίδα με σταυρό, τον έβγαλε...Εάν η Μεγάλη Βρετανία με την ιδεολογική δικτατορία της μαχητικής εκκοσμίκευσης παρομοιασθεί με τη Σοβιετική Ένωση, αυτή η παρομοίωση δε θα είναι προς το συμφέρον της χώρας, η οποία θεωρείται δημοκρατική.

– Σε τι οφείλεται από την άποψή Σας η κατάσταση όταν τα τελευταία χρόνια παρόμοια περιστατικά διαδέχεται ένα το άλλο;

– Πιστεύω πως σε πολλές δυτικές χώρες κα ειδικότερα στη Μεγάλη Βρετανία εκδηλώθηκε κάποια μανία απέναντι στην πολιτική ορθότητα, η οποία εξελίσσεται με ταχύτητα μανιακής ψυχώσεως. Αυτή η πολιτική ορθότητα είναι η ακόλουθη: ο Θεός φυλάξει, εμείς ως χριστιανοί ή εκπρόσωποι της α΄ ή β΄ δυτικής χώρας να προσβάλουμε τάχα τρόπον τινά τους μουσουλμάνους, τους ιουδαίους, τους ινδουϊστές ή οπαδούς άλλων θρησκειών. Για να μην προκαλούμε διαθρησκευτικές συγκρούσεις προτείνεται αυτή η λύση όπως η απομάκρυνση της θρησκείας από το κοινωνικό χώρο και η αφαίρεση από την κοινωνία των θρησκευτικών συμβόλων. Τότε μεταξύ των δογμάτων δήθεν θα επικρατήσουν ειρήνη και αγάπη.

Και όμως ξέρουμε ότι τα θρησκευτικά σύμβολα μιας ομολογίας στην πλειοψηφία των περιπτώσεων δεν προκαλούν στους οπαδούς άλλων δογμάτων κανένα εκνευρισμό, αλλά αντίθετα μια συμπάθεια. Στην πραγματικότητα τα θρησκευτικά σύμβολα εκνευρίζουν ακριβώς τους άθεους και οπαδούς της κοσμικής κοσμοαντίληψης. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι οι πρώτοι σταυρομάχοι είναι οι μαχόμενοι άθεοι.

– Είναι δυνατόν να πούμε ότι στις ευρωπαϊκές χώρες έχει διαμορφωθεί και δραστηριοποιείται ένα λόμπυ από ανώτατους αξιωματούχους, οι οποίοι υποστηρίζουν θερμά τη νομιμοποίηση των ενώσεων ομόφυλων προσώπων, την ευθανασία, δηλαδή την άρση των περισσότερων απαγορεύσεων που επί αιώνες ίσχυαν στην κοινωνία; Σε γενικές γραμμές προκειται για μια συνωμοσία και μάλιστα όχι μόνον κατά των χριστιανών, αλλά

αποβλέπouσα στην υπονόμeuση των θεμελίων όλων των παραδοσιακών θρησκειών;

– Βεβαίως, για αυτούς τους ανθρώπους ο χριστιανισμός, ο σταυρός και άλλα χριστιανικά σύμβολα είναι κόκκινο πανί. Και δεν είναι τυχαίο ότι τους εκνευρίζουν αυτά τα σύμβολα, διότι ο χριστιανισμός έχει μια πολύ σαφή θέση για τα θέματα αυτά.

Έχουμε πει επανειλημμένως ότι σε μια σειρά χριστιανικές Εκκλησίες και ιδίως στην Εκκλησία της Αγγλίας αυτές οι ίδιες παραδοσιακές αντιλήψεις περί ηθικών αξιών σήμερα υφίστανται αλλοιώσεις. Αυτή η ηθική διδασκαλία, η οποία είναι διατυπωμένη στην Αγία Γραφή, στην Καινή Διαθήκη, στο Ευαγγέλιο, στις Αποστολικές επιστολές, στα συγγράμματα των Αγίων Πατέρων αντικαθίσταται από νέα φιλελεύθερα πρότυπα, τα οποία ενσωματώνονται στην περί ηθικής διδασκαλία της α΄ ή β΄ χριστιανικής Εκκλησίας επιβάλλοντας τροποποίηση των ηθικών αξιωμάτων προς συμμόρφωση με τα κοσμικά πρότυπα.

Τα θυμάμαι πολύ καλά, διότι στο διάστημα 1993-95 ο ίδιος πραγματοποίησα σπουδές στη Μεγάλη Βρετανία. Και ακριβώς μπροστά στα μάτια μου, ακόμα και μέσα σε μια διετία παρατηρούσα τη σταδιακή διολίσθηση της αγγλικής κοινωνίας, των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης προς την άβυσσο αυτής της εκκοσμίκευσης.

Λ.χ. θυμάμαι μια περίπτωση, όταν σε μια δημοφιλή τηλεοπτική εκπομπή (μου φαίνεται ήταν το «Hard Talk») ετέθη ερώτηση (ήταν μάλιστα και ο τίτλος της εκπομπής): «Είναι ανάγκη ο ιερέας να πιστεύει στον Θεό;» Η υπόθεση ήταν η εξής: ένας αγγλικανός ιερέας Anthony Freeman έγραψε ένα βιβλίο όπου επιχειρούσε να αποδείξει ότι ο Θεός ως πρόσωπο δεν υπάρχει, αλλά πρόκειται για μια ιδέα, την οποία επινόησαν οι άνθρωποι για την ηθική τους τελειοποίηση. Μετά από λογοκρισία από εκκλησιαστικές αρχές στο συγγραφέα επιβλήθηκε η εξής ποινή: του δόθηκε προθεσμία ενός χρόνου στα πλαίσια της οποίας έπρεπε να σκεφθεί και επίσης του συστήθηκε να αναθεωρήσει τη θέση του. Δηλαδή καθ' όλη τη διάρκεια εκείνης της προθεσμίας συνέχιζε να ενεργεί ως Αγγλικανός ιερέας και να τελεί ιεροπραξίες χωρίς να πιστεύει στον Θεό. Παρόμοια φαινόμενα παρατηρούνταν στην Αγγλία ακόμα τότε, τη δεκαετία του '90. Και φυσικά ότι η κατάσταση επιδεινώνεται όλο και περισσότερο.

– Ποιες προοπτικές από την άποψή Σας υπάρχουν εδώ; Υπάρχει πιθανότητα ότι στις προσεχείς δεκαετίες αυτή η διαδικασία θα εξελιχθεί σε σκληρούς διωγμούς και όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά και στη Ρωσία; Άλλωστε και στην κοινωνία μας παρατηρούμε την αύξηση των αντικληρικαλικών τάσεων: η περιβόητη εκδήλωση με κοπέλες που χόρεψαν στον Καθεδρικό Ναό του Σωτήρος Χριστού, η φασαρία με το διαμέρισμα του Προκαθημένου της Ρωσικής Εκκλησίας στην Πολυκατοικία στην προκουμαία, τα Γράμματα του Μπερεζόφσκι προς τον Πατριάρχη. Όλα αυτά αποτελούν στοιχεία μιας ευρύτερης

εκστρατείας .

- Πρέπει να μιλάμε με ευθύτητα ότι δεν πρόκειται για τον αντικληρικαλισμό αλλά για τα αντεκκλησιαστικά πρόσωπα, τα οποία οργανώνουν πάροιμιες εκστρατείες τόσο στην κοινωνία μας, όσο και στη δυτική κοινωνία.

Επανερχόμενοι στο θέμα της Δύσεως, είναι η άποψή μου ότι η διαδικασία αυτή δε μπορεί να συνεχίζεται επ'αορίστου για έναν λόγο, επειδή έχει αυτοκαταστροφικό χαρακτήρα για όλη τη δυτική κοινωνία. Είτε θα οδηγήσει στη φυσική εξολόθρευση των δυτικών εθνών, είτε η ηγεσία των χωρών αυτών θα σκεφτεί και θα αρχίσει να επανεξετάζει τη θέση της.

Διατί όμως μιλάω για τη φυσική εξολόθρευση; Διότι π.χ. αυτή η φιλελεύθερη άθρη ιδεολογία, η οποία επικρατεί σήμερα σε πολλές δυτικές χώρες δε χτυπάει μόνο τη θρησκεία, αλλά κυρίως τις αρχές της ανθρώπινης υπάρξεως όπως είναι η οικογένεια και οι οικογενειακές αξίες.

Που οδηγεί η προπαγάνδα της ομοφυλοφιλίας; Δημιουργούνται όλο και περισσότερο ομόφυλες ενώσεις, οι οποίες διεκδικούν το καθεστώς γάμου. Παράλληλα είναι φυσικό ότι δεν παράγουν απογόνους αυτές οι ενώσεις. Η καταστροφή του ιδεώδους της παραδοσιακής οικογένειας συνεπάγεται τη σημαντική μείωση του αριθμού των πολυτέκνων οικογενειών. Μια πολύτεκνη οικογένεια σε δυτική χώρα αποτελεί σήμερα ένα σπάνιο φαινόμενο όπως και στη Ρωσία. Και μάλιστα πολύτεκνες είναι κυρίως οι μουσουλμανικές οικογένειες και όχι οι οικογένειες των χριστιανών και ειδικά των αθέων.

Δηλαδή αυτή η δημογραφική κρίση που έπληξε σήμερα τις δυτικές χώρες έχει ήδη ως επίπτωση τη συρρίκνωση του πληθυσμού. Έως ότου αυτά τα φιλελεύθερα πρότυπα αποτελέσουν βάση της νομοθεσίας, διαμορφώσουν την κοινή γνώμη και προβάλλονται από τα ΜΜΕ ο πληθυσμός θα συρρικνώνεται ακόμα περισσότερα.

Εάν κάποια στιγμή οι ιθύνοντες καταλάβουν τον καταστροφικό χαρακτήρα αυτής της πορείας και αρχίσουν να λαμβάνουν μέτρα προς αλλαγή της καταστάσεως, τότε μπορεί να ξεκινήσει η αντίστροφη κίνηση. Εάν δεν καταλάβουν και επιμένουν έως τέλος τότε θα έλεγα η Δυτική Αυτοκρατορία θα μοιραστεί την τύχη άλλων μεγάλων αυτοκρατοριών, οι οποίες προυπήρχαν και καταστράφηκαν κυρίως εξαιτίας ηθικής διαφθοράς. Όπως, π.χ. η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

- Πώς αυτό μπορεί να επηρεάσει τη Ρωσία; Άλλωστε η Ρωσία είναι μέρος της Ευρώπης και όλες αυτές οι τάσεις, έστω και μετά από λίγα χρόνια και εξασθενημένες εμφανίζονται και στον τόπο μας.

– Δε νομίζω ότι η Ρωσία πρέπει να φοβάται να ακολουθεί τη δική της πορεία. Στο διάβα των αιώνων, αρχίζοντας από την εποχή του Μεγάλου Πέτρου καταβάλλουμε προσπάθειες να ενσωματωθούμε στο δυτικό πολιτισμό, τη δυτική κοινωνία και τη δυτική νοοτροπία. Σε ορισμένα σημεία τα καταφέραμε και έχουμε γίνει πλέον μέρος της δυτικής κοινωνίας. Αλλά ωστόσο έως σήμερα πετύχαμε να διατηρούμε την ιδιοπροσωπία μας.

Χωρίς να ερχόμαστε σε κάποια σύγκρουση με τη Δύση, χωρίς να αντιπαραβαλλόμαστε τεχνητώς με το δυτικό κόσμο, μπορούμε ωστόσο και πρέπει να διατηρούμε και να αναπτύσσουμε την πολιτιστική, την εθνική και την πνευματική μας ταυτότητα. Άλλωστε η Ρωσία είναι μια χώρα όπου η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι χριστιανοί Ορθόδοξοι και όπου επί αιώνες μαζί με τους Ορθοδόξους συγκατοικούν οι οπαδοί των άλλων δογμάτων.

Φρονώ ότι ο κάθε πιστός στον τόπο μας πρέπει να φροντίζει κυρίως για να ζει σύμφωνα με την πίστη του, τις εντολές, τις οποίες του διδάσκει η Εκκλησία ή η θρησκεία του. Ωστε το γεγονός ότι ανήκει σε α΄ ή β΄ ομολογία να μην έχει ένα χαρακτήρα πολιτισμικό, αλλά να επηρεάζει και την καθημερινή ζωή του ανθρώπου.

Π.χ. εάν η θρησκεία διδάσκει ότι η οικογένεια είναι ένωση ενός άνδρα με μια γυναίκα, ένας πιστός μόνο έτσι πρέπει να εκλαμβάνεται την οικογένεια. Εάν η θρησκεία διδάσκει ότι ένα ζευγάρι πρέπει να έχει τόσα παιδιά όσα τους αφήνει ο Θεός και όχι όσο προγραμματίζουν οι ίδιοι (έτσι διδάσκει ο Χριστιανισμός, ο Ιουδαϊσμός, το Ισλάμ) αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι πρέπει να ακολουθούν αυτές τις εντολές.

Θα είμαστε βιώσιμοι μόνο σε περίπτωση εάν δεχόμαστε σοβαρά τις εντολές των θρησκευτικών μας παραδόσεων.

Οι μουσουλμανικές χώρες ή περιοχές, όπου εξακολουθεί να επικρατεί η παραδοσιακή αντίληψη της οικογένειας, εκεί παρατηρείται η σταθερή αύξηση του πληθυσμού. Ενώ εκεί, όπου αυτή έχει χαθεί ή αλλοιωθεί, παρατηρείται η συρρίκνωση του πληθυσμού και η δημογραφική κρίση. Αυτός είναι ένας πολύ απλός και σαφής δείκτης.

– Αναθέτουμε πάρα πολύ μεγάλες ευθύνες στην πολιτική ηγεσία και νομοθέτες. Τι άλλο μπορούν να κάνουν οι απλοί χριστιανοί της Ευρώπης για να σώσουν τους γηγενείς πληθυσμούς της ηπείρου από την εξαφάνιση;

Πώς μπορεί να συνδράμει η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας;

– Πρέπει κυρίως να διατηρούμε απαρασάλευτα τις αρχές της διδασκαλίας της πίστεως και της ηθικής διδασκαλίας, τις οποίες κληρονομήσαμε από τον ίδιο το Χριστό, τους αποστόλους, την

πρώτη Εκκλησία, τις οποίες κρατήσαμε διαμέσου των αιώνων και πληρώσαμε γι' αυτές ακόμα και με το αίμα των μαρτύρων. Πιστεύω ότι η δύναμη της Ορθόδοξης Εκκλησίας συνίσταται ακριβώς στο ότι δεν υποχωρεί μπροστά στο πνεύμα της εποχής, ούτε τροποποιεί τη διδασκαλία της πίστεως και την ηθική της διδασκαλία σε προσπάθεια συμμόρφωσης με τα κοσμικά φιλελεύθερα πρότυπα.

Αυτό αφορά την Ορθόδοξη Εκκλησία, ας πούμε, ως οργανισμό. Εάν μιλάμε για τους συγκεκριμένους πιστούς, πρέπει να παραδεχθούμε ένα προφανές γεγονός ότι δε ζουν όλοι οι πιστοί μας σύμφωνα με τις εντολές του Χριστού. Δεν είναι όλοι όσοι δηλώνουν χριστιανοί Ορθόδοξοι εκκλησιάζονται σε Ναούς μας, συμμετέχουν στη ζωή της Εκκλησίας και στα μυστήριά της. Και το πλέον βασικό δεν είναι για όλους η διδασκαλία της Εκκλησίας αποτελεί οδηγό για την καθημερινή ζωή τους.

Όταν μάθουμε να στηριζόμαστε στην καθημερινή μας ζωή στις υψηλές ηθικές αρχές, τις οποίες κηρύττουν οι θρησκευτικές παραδόσεις, τότε μόνο θα μπορούσαμε να μιλάμε ότι δεχόμαστε τη θρησκεία σοβαρά.

– Σεβασμιώτατε, ερχόμενοι στο θέμα για το νόημα της ζωής. Μήπως υπάρχει ένα καθολικό νόημα της ζωής, το οποίο θα μπορούσατε να αποκαλύψετε σε όποιον σας έρχεται και ρωτάει σχετικά;

– Θα ήταν ένα πάρα πολύ δύσκολο επιχείρημα η διατύπωση του καθολικού νοήματος της ζωής. Εάν ήταν εφικτή αυτή η διατύπωση, θα έχει γίνει προ καιρού. Και όμως πιστεύω, ότι εμείς ως χριστιανοί δεν έχουμε τίποτε ανώτερο από το νόημα που διατυπώθηκε και την αποστολή που δόθηκε από τον Ιησού Χριστό, δηλαδή: *αναζητήστε πρώτα την Βασιλεία του Θεού και όλα τα άλλα θα σας δοθούν.*

Δεν είναι εύκολο να εξηγήσουμε σε καθένα τώρα τι πάει να πει η Βασιλεία του Θεού. Διότι οι άνθρωποι κατά κανόνα ακόμα και πιστοί αντιλαμβάνονται τη Βασιλεία του Θεού ως κάτι το οποίο είναι προσιτό μετά το θάνατο και δεν έχει άμεση αναφορά στη ζωή μας. Ενώ εμείς ως χριστιανοί μπορούμε να πούμε ότι η Βασιλεία του Θεού δύναται να είναι παρούσα ακόμα σε αυτή την επίγεια μας ζωή εάν το επιθυμήσουμε.

Στην Εκκλησία ερχόμαστε σε επαφή με τη Βασιλεία του Θεού, η οποία γίνεται πραγματικότητα της ζωής μας διά το βίωμα της προσευχής που έχουμε, διά της συμμετοχής μας στα Μυστήρια και κυρίως στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας όταν δεν πρόκειται απλά για την επικοινωνία με τον Θεό, αλλά για την ένωση με τον Θεό, ένωση πνευματική, ψυχική και σωματική.

Αυτή η παρουσία της Βασιλείας του Θεού, την οποία αισθανόμαστε στο Ναό τόσο έντονα όσο ποτέ αλλού, μπορεί και πρέπει να ποτίζει όλη τη ζωή μας. Εάν η προτεραιότητά μας είναι το βίωμα της μετοχής στη Βασιλεία του Θεού, όλα τα υπόλοιπα χτίζονται γύρω από αυτόν τον άξονα. Από την

προσωπική μου τουλάχιστον εμπειρία μπορώ να το επιβεβαιώσω αυτό. Αλλά και από την εμπειρία των πάρα πολλών άλλων ανθρώπων, τους οποίους γνωρίζω, των φίλων μου, των ενοριτών μου και της μητέρας μου. Χωρίς να μιλάμε για τους ανθρώπους περασμένων γενιών, για τους αγίους, οι οποίοι σε πολύ μεγαλύτερο από μας βαθμό κατάφεραν να εφαρμόσουν στη ζωή τους αυτή την εντολή.

– Πώς αυτή η εντολή για την αναζήτηση της Βασιλείας του Θεού εκδηλώνεται στη συμπεριφορά του ανθρώπου εκτός από τον εκκλησιασμό του; Τι αισθάνεται μέσα του: την αγάπη προς τον Θεό, προς τον πλησίον, προς τη ζωή ή άλλα τινά;

– Δεν υπάρχει ένα πρότυπο συμπεριφοράς, το οποίο να μπορέσουμε να υπαγορεύσουμε στον άνθρωπο να ακολουθήσει για να εφαρμοσει την εντολή αυτή. Ο καθένας ψάχνει να βρει για τον εαυτό του συγκεκριμένους τρόπους εφαρμογής αυτής στη ζωή, εάν θέλει πραγματικά να την ακολουθήσει.

Π.χ. στον Ιερό Αυγουστίνο αποδίδεται το εξής ρητό: «Να αγαπήσεις τον Θεό και κάνε ο,τι θέλεις!» Αυτό σημαίνει ότι εάν ο άνθρωπος αγαπάει τον Θεό πραγματικά, δεν έχει ανάγκη από όλες τις υπόλοιπες εντολές, διότι ούτως ή άλλως θα τις εφαρμόζει επειδή αγαπάει τον Θεό. Εάν αγαπάει τον Θεό, θα αγαπάει και τον πλησίον. Εάν αγαπάει τον Θεό, θα αποφεύγει τις θανάσιμες αμαρτίες, αλλά και τους αμαρτωλούς λογισμούς κλπ.

Εάν η προτεραιότητα του ανθρώπου είναι η Βασιλεία του Θεού, τα πνευματικά ιδεώδη, όλα τα υπόλοιπα θα του δοθούν. Η αναζήτηση της Βασιλείας του Θεού και της δικαιοσύνης αυτής, δηλαδή εκείνων όσα μας έδωσε εντολή να κάνουμε ο Κύριος Ιησούς Χριστός, γίνεται το λαϊτμοτίβ της ζωής του, και όχι μόνο της θρησκευτικής, αλλά και της προσωπικής, της οικογενειακής και της επαγγελματικής.

Πως εκδηλώνεται αυτό; Εάν είναι ένας Ορθόδοξος χριστιανός, αυτός δημιουργεί μια ισχυρή οικογένεια, αγαπάει τη γυναίκα του, τα παιδιά του και έχει τόσα παιδιά, όσο του αφήνει να αποκτήσει ο Θεός. Είναι προστάτης και τροφοδότης της οικογένειάς του. Στην επαγγελματική του πορεία ως γνώμονα έχει επίσης τους χριστιανικούς ηθικούς κανόνες: π.χ. εάν είναι επιχειρηματίας, αυτός δεν κλέβει, αρνείται τη διαφθορά, δεν ενεργεί ανήθικα αποβλέποντας στο προσωπικό του κέρδος, φοράει το σταυρό του εάν αυτό ακόμα έρχεται σε αντίθεση με τους κανόνες αμφίεσης.

Δε μιλάω τώρα εάν πρέπει κανείς να φορά σταυρό κρυφά ή ανοιχτά, είναι ένα δευτερεύον θέμα. Εννοώ ότι ο άνθρωπος σε κάθε πτυχή της ζωής του πρέπει να έχει δικαίωμα να ακολουθεί τους χριστιανικούς πνευματικούς και ηθικούς κανόνες.

Η συνέντευξη παρατίθεται σε συντομευμένη μορφή.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/54336/>